

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 119.

38te Møde.

Mandagen den 25de Marts.

(Forts.)

Ordføreren (fortsat): Forsaavidt den Høitagede Indenrigsminister har meent, at et Tidsrum af tre Aar skulde være at bestemme til Hovriets Afsløsning, hvor Tvist derom maatte finde Sted, da har han, hvis jeg ikke tog feil, alene paaberaabt sig til Fordeel for denne Tidsfrist, at det skulde være i den Hovrigjørendes Interesse. Dette kan jeg imidlertid ingenlunde antage at skulle være Tilfældet, at det for den Hovrigjørende skulde være fornødent at være i Besiddelse af en saa lang Tidsfrist, for at arrangere sig med Hensyn til Hovriets Afsløsning; thi det, som de Hovripligtige i den Henseende have at foretage, er i Almindelighed blot det, at stille sig ved een eller flere Heste, at affædige een eller flere Karle, og dertil behøves vist ikke en saadan Tidsfrist som 3 Aar.

Indenrigsministeren: Idet jeg anseer det sidste Spørgsmaal, der blev berørt, for næsten udebbæret, skal jeg kun tilføie, at det dog virkelig for en ældre Mand, der skal gjøre en saadan Forandring, og skal affasse og sælge nogle af sine Arbeidsheste eller formindste sine Folk, for at gjøre en saadan Overgang, at det for en Bonde, som i Almindelighed klæber ved sine tilvante Forhold, ikke er let at gjøre dette saaledes, at han derved kan indvinde en ikke ringe Pengeerstatning; og det kunde derfor vel være, at naar man erkjender, at det er en Mand af en saadan eiendommelig Bessaffenhed, at dette vil holde ham haardt; at det saa var billigt, at indrømme ham 3 Aar. Iøvrigt skal jeg holde mig til det andet Spørgsmaal, og jeg kan da ikke erkjende, at der skulde være noget Uretfærdigt i at blive ved Udskæft. Det forekommer mig, at den meget ærede Ordfører har lagt

Bagt paa, at, naar der er Tale om en Afgift for bestandigt, da er Kornansættelsen den sikreste Maalestof for Værdien, fordi den altid holder sig omtrent i samme Forhold til de øvrige Værdier. Det vil jeg fuldkomment indrømme; men jeg maa tillade mig at bemærke, at her er ikke Tale om at paalægge en Afgift for bestandigt, her er Tale om at afløse en Contract, som er sluttet for Livstid; thi Forpligtelsen paahviler en enkelt forpligtet Bonde; er det en ny Fæster, som kommer til Stedet, da vil Hovriafgiften falde sammen med Landgilden, og det er ikke det, der er Tale om. Her er altsaa ikke Tale om en Afgift, der skal fastsættes for bestandigt, men for den nærmeste Fremtid, og da seer jeg ikke, at vedkommende Hovriberettigede kan gjøre Fordring paa at fåae en anden Valuta end den, der i Almindelighed tjener til Maalestof i daglig Handel og Wandel, nemlig Penge, saa at jeg kan ikke skjønne, at der skulde være nogen Uretfærdighed ved at give denne Godtgjørelse efter den almindelige Maalestof; men tvertimod forekommer det mig meget mere uretfærdigt, at den ene Part skulde kunne tvinge den anden til at gaae ind paa en Valuta, som ikke er den almindelige i Omsetningsforholdene, nemlig Korn. Jeg troer ogsaa, at Hovriet først maa nødvendigvis reduceres til Penge, eller at den hele Betragtning af Hovriets Værdi som et Complex maa dog gaae ud paa en Pengeansættelse; ogsaa er det meget simplere, at blive ved den Pengeansættelse, som udkommer for de enkelte Hovripligtige, end atter at foretage en Transformation i Korn, som ene og alene kan støttes paa — eller dog ialfald i det Væsentligste forekommer mig at ville have sin Grund i den Hovriberettigedes Fordring. Er Begge enige, da er Intet til Hinder, da giver Lovens allerede Afgang til Kornansættelse. Men, hvad der forekommer mig at være betænkeligt, er, at give den ene Part Ret til at fordrø Erstatning